

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ NGHỆ THUẬT

LỤC TIẾN CƯỜNG

**QUẢN LÝ KHU DI TÍCH LỊCH SỬ NÀ PẬU
XÃ LƯƠNG BẮNG, HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN
GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH**

**KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP
NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA**

Hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Thị Lan Thanh

HÀ NỘI - 2014

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	4
Chương 1: NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ QUẢN LÝ DI TÍCH LỊCH SỬ GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH VÀ TỔNG QUAN VỀ KHU DI TÍCH LỊCH SỬ NÀ PẬU	8
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý di tích lịch sử	8
1.1.1 Khái niệm quản lý	8
1.1.2. Khái niệm di tích lịch sử - văn hóa	10
1.1.3. Khái niệm quản lý di tích lịch sử - văn hóa	12
1.1.4 Nội dung quản lý di tích	12
1.2. Tổng quan về khu di tích lịch sử Nà Pậu	13
1.2.1. Khái quát về xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	13
1.2.2. Giới thiệu khu di tích lịch sử Nà Pậu	18
1.3. Vấn đề quản lý di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch	23
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ KHU DI TÍCH LỊCH SỬ NÀ PẬU XÃ LƯƠNG BẰNG, HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH	24
2.1. Cơ sở khoa học và cơ sở pháp lý	24
2.1.1. Cơ sở khoa học	24
2.1.2. Cơ sở pháp lý	24
2.2. Thực trạng các hoạt động quản lý di tích lịch sử Nà Pậu gắn với việc phát triển du lịch	26
2.2.1. Tổ chức bộ máy quản lý di tích lịch sử Nà Pậu	26
2.2.2. Công tác quản lý nhằm khai thác các giá trị của di tích lịch sử văn hóa gắn với phát triển du lịch	27
2.2.3. Tổ chức tuyên truyền, phổ biến trong nhân dân về giá trị của di tích phục vụ cho việc phát triển du lịch	29
2.2.4. Tổ chức thực hiện các hoạt động nghiệp vụ nhằm gìn giữ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa	30
2.2.5. Huy động nguồn lực để bảo vệ, tôn tạo và phát huy giá trị khu di tích lịch sử Nà Pậu cho việc phát triển du lịch	33
2.2.6. Thanh kiểm tra việc các hành vi vi phạm, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo về di tích lịch sử - văn hóa	36
2.3.7. Bồi dưỡng đội ngũ nguồn nhân lực về quản lý di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch	39
2.3. Nhận xét, đánh giá về thực trạng hoạt động quản lý khu di tích lịch sử Nà Pậu gắn với phát triển du lịch	40
2.3.1. Tổ chức bộ máy quản lý	40

2.3.2. Công tác quản lý nhằm khai thác các giá trị của di tích lịch sử văn hóa gắn với phát triển du lịch	41
2.3.3. Tổ chức tuyên truyền phổ biến trong nhân dân về giá trị của di tích cho việc phát triển du lịch	44
2.3.4. Tổ chức thực hiện các hoạt động nghiệp vụ nhằm phát huy giá trị của di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch	47
2.3.5. Huy động nguồn lực để bảo vệ, tôn tạo và phát huy giá trị khu di tích lịch sử Nà Pẩu cho việc phát triển du lịch	50
2.3.6. Thanh kiểm tra việc chấp hành pháp luật, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo về di tích lịch sử- văn hóa	52
Chương 3: GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ KHU DI TÍCH LỊCH SỬ NÀ PÁU GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH	54
3.1. Hoàn thiện bộ máy tổ chức quản lý và cơ cấu nhân sự	54
3.2. Giải pháp cho công tác quản lý nhằm khai thác giá trị di tích lịch sử -văn hóa	56
3.2.1. Khai thác di tích lịch sử văn hóa phục vụ cho phát triển du lịch địa phương	56
3.2.2. Liên kết các khu di tích trên địa bàn tạo sự phát triển bền vững toàn diện..	59
3.3. Đẩy mạnh hoạt động tuyên truyền, phổ biến trong nhân dân nhằm phát huy giá trị của di tích gắn với việc phát triển du lịch	62
3.4. Tăng cường các hoạt động nghiệp vụ nhằm gìn giữ và phát huy giá trị di tích lịch sử	63
3.4.1. Tôn tạo di tích nhằm gìn giữ, phát huy giá trị đáp ứng cho phát triển du lịch	63
3.4.2. Thực hiện công tác sưu tầm, bổ sung hiện vật nhằm phát huy giá trị di tích, gắn với phát triển du lịch	67
3.5. Huy động tối đa các nguồn lực nhằm phát huy các các giá trị di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch	68
3.6. Tổ chức các hoạt động thanh tra, kiểm tra, giải quyết các đơn thư khiếu nại, tố cáo về di tích lịch sử	70
3.7. Bồi dưỡng nguồn nhân lực về công tác quản lý di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch	72
KẾT LUẬN	75
TÀI LIỆU THAM KHẢO	76
PHỤ LỤC	78

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Di tích lịch sử - văn hóa là nơi lưu trữ những giá trị văn hóa truyền thống của quá khứ, là tấm gương phản chiếu lịch sử dân tộc. Trải qua các thời đại, di tích lịch sử là bằng chứng hùng hồn về các giai đoạn lịch sử khác nhau của dân tộc. Không những vậy, di tích lịch sử còn là nơi chứa đựng các giá trị truyền thống, là tấm gương giáo dục cho các thế hệ mai sau. Do đó, để phát triển đất nước theo hướng bền vững, Đảng và Nhà nước ta đã rất coi trọng và quan tâm việc gìn giữ, bảo tồn và phát huy di sản văn hóa của dân tộc trong đó phải kể đến các di tích lịch sử - văn hóa. Quán triệt tư tưởng chỉ đạo này, ngay từ khi mới thành lập Nhà nước Việt Nam dân chủ cộng hòa, ngày 23-11- 1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ban hành Sắc lệnh bảo vệ cổ tích. Ngày nay, Chính phủ đã quyết định chọn ngày 23 - 11 hàng năm là ngày Di sản Việt Nam.

Trong những năm qua Ủy ban nhân dân tỉnh Bắc Kạn, Sở Văn hóa, Thể thao và Du Lịch tỉnh Bắc Kạn đã có nhiều cố gắng trong công tác kiểm kê, tu bổ, tôn tạo, phục hồi và bảo vệ di tích song song với các hoạt động như tuyên truyền, phổ biến rộng rãi các giá trị trong quần chúng nhân dân kết hợp với việc huy động các nguồn lực để bảo tồn và nhằm phát huy các giá trị vốn có của di tích.... Tuy nhiên bên cạnh những thành tựu đã đạt được trong công tác quản lý các khu di tích lịch sử - văn hóa trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn nói chung và khu di tích lịch sử Nà Pẩu nói riêng còn tồn tại những bất cập như: Ban quản lý di tích chưa được thành lập, hoạt động tuyên truyền phổ biến trong nhân dân về giá trị của di tích chưa được đẩy mạnh, các hoạt động nghiệp vụ còn bộc lộ nhiều hạn chế, các nguồn lực nhằm phát huy giá trị của di tích lịch sử chưa được huy động tối đa, việc khai thác các giá trị của di tích phục vụ cho phát

triển du lịch chưa hiệu quả.... Nguyên nhân chính là việc chưa thành lập được Ban quản lý di tích dẫn đến công tác quản lý di tích chưa được quan tâm đúng mức; việc chỉ đạo các hoạt động quản lý của các khu di tích lịch sử trên địa bàn tỉnh, trong đó có di tích lịch sử Nà Pậu chưa nhất quán và đạt được hiệu quả như mong muốn. Bên cạnh đó, đội ngũ cán bộ còn thiếu cũng như năng lực quản lý còn hạn chế. Do vậy, vấn đề đặt ra với các cơ quan quản lý di tích là làm thế nào để có sự thống nhất quản lý giữa các cơ quan, ban, ngành, chính quyền địa phương nâng cao nhận thức của nhân dân để có thể bảo vệ, khai thác một cách có hiệu quả di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch địa phương.

Là một sinh viên chuyên ngành quản lý văn hóa tôi nhận thấy thực trạng trên là một vấn đề cần quan tâm, tìm hiểu, đánh giá những nguyên nhân tồn tại để dựa trên cơ sở đó đưa ra giải pháp quản lý có hiệu quả với công tác bảo vệ, phát huy giá trị di tích lịch sử.

Vì những lý do trên, tôi quyết định chọn đề tài ***“Quản lý khu di tích lịch sử Nà Pậu xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn gắn với phát triển du lịch”*** làm đề tài nghiên cứu.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1 Mục đích

Nghiên cứu thực trạng trong công tác quản lý khu di tích lịch sử Nà Pậu, Từ đó đề xuất một số giải pháp để góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý di tích lịch sử Nà Pậu gắn với phát triển du lịch địa phương.

2.2 Nhiệm vụ

Khóa luận tập trung vào giải quyết các vấn đề sau:

- Tìm hiểu khái quát về xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn và khu di tích lịch sử Nà Pậu.

- Trình bày những vấn đề cơ sở khoa học và cơ sở pháp lý trong công tác quản lý di tích lịch sử gắn với nhiệm vụ phát triển du lịch.

- Khảo sát, phân tích đánh giá thực trạng của công tác quản lý di tích Nà Pậu.

- Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác quản lý di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch địa phương.

3. Lịch sử nghiên cứu

Khu di tích lịch sử của Chủ tịch Hồ Chí Minh tại đồi Nà Pậu xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn đã được đề cập đến trong một số tài liệu như: Lịch sử Đảng bộ tỉnh Bắc Thái, Lịch sử Đảng bộ huyện Chợ Đồn (1993), Bắc Thái lịch sử kháng chiến chống thực dân Pháp (1945-1954), Báo Bắc Thái số 3086 ra ngày 13 tháng 10 năm 1995, Hồ Chí Minh biên niên tiểu sử tập V (1995), Di tích lịch sử - văn hóa, Danh lam thắng cảnh tỉnh Bắc Kạn (2013).

Tuy nhiên về khu di tích lịch sử đồi Nà Pậu xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn thì từ trước đến nay chưa có công trình hoặc bài viết nào đi sâu vào tìm hiểu miêu tả một cách cụ thể chi tiết về khu di tích lịch sử đồi Nà Pậu nói chung và về công tác quản lý khu di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch nói riêng. Vì vậy, đây cũng là một trong những lí do khiến tôi chọn đề tài và địa điểm để nghiên cứu.

4. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

4.1 Đối tượng:

Đối tượng nghiên cứu của khóa luận là khu di tích lịch sử Nà Pậu.

4.2 Phạm vi nghiên cứu:

Nghiên cứu công tác quản lý khu di tích lịch sử Nà Pậu gắn với phát triển du lịch trong không gian văn hóa xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Dựa trên việc vận dụng phương pháp luận Chủ nghĩa Duy vật biện chứng và Duy vật lịch sử.

- Dựa trên tài liệu của Đảng và Nhà nước về quản lý di tích lịch sử;

- Dựa trên cơ sở chính sách và phương pháp luận của văn hóa ở Việt Nam

- Các phương pháp liên ngành như: Quản lý văn hóa, Bảo tàng học, Lịch sử học

- Các phương pháp nghiên cứu cụ thể :

+ Thu thập, phân tích, tổng hợp tài liệu

+ Khảo sát tại thực địa: Quan sát, miêu tả, tìm hiểu, chụp ảnh....để thu thập giữ liệu.

6. Đóng góp của khóa luận

- Đánh giá về thực trạng công tác quản lý di tích lịch - sử văn hóa gắn với phát triển du lịch tại xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.

- Đưa ra một số giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý di tích lịch sử - văn hóa gắn với phát triển du lịch trong thời gian tới.

- Khóa luận có thể làm tài liệu tham khảo trong công tác quản lý di tích trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn.

7. Bố cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu và phần kết luận, phục lục và danh mục tài liệu tham khảo, khóa luận bao gồm ba chương:

Chương 1 : Những vấn đề chung về quản lý di tích lịch sử gắn với phát triển du lịch và tổng quan về khu di tích lịch sử Nà Pậu.

Chương 2 : Thực trạng quản lý khu di tích lịch sử Nà Pậu xã Lương Bằng, huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn gắn với phát triển du lịch.

Chương 3 : Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý khu di tích lịch sử Nà Pậu gắn với phát triển du lịch.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Các Mác: Tư bản, quyển 1, tập 2 (1960), Nxb Sự Thật, Hà Nội.
2. Các Mác và Ăngghen toàn tập, (1993), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
3. Đại từ điển Tiếng Việt, (1998), Nxb Văn hóa Thông tin.
4. Phạm Duy Đức (chủ biên) (2010), *Phát triển văn hóa Việt Nam giai đoạn 2011-2020. Xu hướng và giải pháp*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
5. Trịnh Minh Đức, Phạm Thu Hương (2007), *Bảo tồn di tích lịch sử văn hóa*, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
6. Nguyễn Quốc Hùng (2005), “Tu bổ tôn tạo di tích, lý luận và thực tiễn”, *Một con đường tiếp cận di sản văn hóa*, Nxb Thế giới, Hà Nội.
7. Lịch sử Đảng bộ huyện Chợ Đồn (1993), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
8. Luật di sản văn hóa năm 2001 sửa đổi, bổ sung năm 2009 và văn bản hướng dẫn thi hành, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
9. Lý lịch di tích lịch sử đền Nà Pậu - Bản Thít, xã Lương Bằng huyện Chợ Đồn tỉnh Bắc Thái (1995), Bảo tàng Bắc Thái.
10. Đào Thị Mai (2013), Quản lý di tích lịch sử cách mạng, kháng chiến ở tỉnh Tuyên Quang, Luận văn Thạc sĩ Quản lý văn hóa, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
11. Pháp lệnh số 14-LTC/HĐND ngày 31/3/1984, *về bảo vệ và sử dụng di tích lịch sử -văn hóa và danh lam thắng cảnh*.
12. Quản lý Di sản Văn hóa với phát triển du lịch (2010), Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
13. Dương Văn Sáu (2008), *Di tích lịch sử - văn hóa và danh thắng Việt Nam*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

14. Hoàng Văn Tạ, Nguyễn Duy Nghĩa, (2013), *Di tích lịch sử - văn hóa, Danh lam thắng cảnh tỉnh Bắc Kạn*, Nhà in Bắc Kạn.
15. Bùi Thanh Thủy, “Bảo tồn phát huy giá trị di tích lịch sử văn hóa phục vụ phát triển du lịch thủ đô”, *Tạp chí nghiên cứu văn hóa – số 2*, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
16. Phan Văn Tú (1999), *Đại cương về Khoa học quản lý*, Nxb Văn hóa Thông tin.
17. Nguyễn Doãn Văn (2009), *Quản lý di tích lịch sử văn hóa trên địa bàn quận Tây Hồ (thành phố Hà Nội)*, Luận văn Thạc sĩ Quản lý văn hóa, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Hà Nội.
18. <http://www.baobackan.org.vn/>
19. <http://www.cinet.gov.vn/>
20. <http://www.dsvh.gov.vn/>
21. <http://www.vietnamtourism.gov.vn/>